

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 5. februar 2024

Sak 2023/1224 - Hoppdrift AS - org.nr. 897 166 062 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains, Elisabeth Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

- (1) Hoppdrift AS (klager) meldte 9. oktober 2023 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 21. oktober 2023 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret, med den begrunnelse at kun frivillige organisasjoner som ikke er fortjenestebasert har registreringsrett. Frivillighetsregisteret viser til at vedtektene ikke inneholder bestemmelser om anvendelse av overskudd og at det ikke fremkommer at aksjeselskapet utelukkende foretar utdeling til frivillig virksomhet.
- (3) Klager påklaget vedtaket 24. oktober 2023. Klager anfører at selskapet er etablert av Tønsberg Fallskjermklubb, som er tilsluttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité ved fallskjermseksjonen F/NLF. Tønsberg Fallskjermklubb er en av Norges største fallskjermklubber og er tilsluttet Vestfold og Telemark idrettskrets. Klager ble etablert for å sikre forsvarlig drift i henhold til krav fra Luftfartstilsynet, og selskapet driftes med frivillig kompetanse fra Tønsberg Fallskjermklubb, samt nødvendige eksterne ressurser og kompetanse. Modellen er anbefalt ved drift av store fly for å sikre kontinuitet i driftsorganisasjonen, samt tilfredsstille krav fra Luftfartstilsynet. Selskapet opererer under samme idrettslige formål som Tønsberg Fallskjermklubb, og har ingen ansatte, da pilotene flyr uten betaling i samsvar med krav for ikke-kommersiell flygning. Klager er definert som et selskap med allmennyttig formål og dette er godkjent i en bindende forhåndsuttalelse av Skatteetaten fra 2011. Selskapet er ikke skattepliktig. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 21. desember 2023 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.
- (5) Klager sendte 2. januar 2024 utfyllende merknader til Frivillighetsregisterets innstilling til Frivillighetsregisternemnda. I merknadene er det fremhevet at selskapet er etablert med sikte på å tilby Tønsberg Fallskjermklubb en rimeligere løsning, blant annet ved at tjenestene settes sammen og selges som en transporttjeneste med lavere merverdiavgift. Grunnen til at det er fastsatt i vedtektene at det ikke skal betales utbytte er en konsekvens av at det aldri vil være overskudd til å betale utbytte. Tønsberg Fallskjermklubb mottar

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

et «mulig» overskudd som redusert pris på tjenestene. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).
- (7) Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 første ledd at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registreringsenheter som driver frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 4.
- (8) Som registreringsenhet regnes «*aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet*», jf. frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (10) Hoppdrift AS sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 21. oktober 2023 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.
- (11) Frivillighetsregisterloven § 3, jf. § 4 bokstav d, åpner for at aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet kan registrere seg.
- (12) Frivillighetsregisternemnda har delt seg i et flertall og et mindretall i spørsmålet om Hoppdrift AS har rett til å registrere seg i Frivillighetsregisteret.
- (13) *Flertallet, Martin Hennig, Shabneet K. Bains og Elisabet Ekberg*, er av den oppfatning at ordlyden «*aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet*», tilsier at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett. Dette underbygges etter *flertallets* forståelse av uttalelser i forarbeidene.
- (14) Det følger av forarbeidene at aktiviteter i regi av aksjeselskap i utgangspunktet anses som fortjenestebaserte, som følge av at gevinst fra aksjeselskap typisk pløyes tilbake til aksjeeierne. I NOU 2006: 15 s. 37 fremheves det at «*[d]et forhold at selskapet har eiere som kan disponere over overskudd ved tilbakeføring til seg selv, gjør at selskapene i utgangspunktet ikke bør kunne gjøres til en registreringsenhet*».
- (15) Forarbeidene åpner imidlertid for at visse aksjeselskaper bør kunne registrere seg i frivillighetsregisteret. I NOU 2006: 15 s. 25-26 fremgår det at:

«Det skyldes at en del frivillige virksomhet[er] organisert som foreninger og stiftelser driver deler av sine aktiviteter gjennom aksjeselskaper, som for eksempel kan organisere sykehjem, drive med cafevirksomhet, trykking av brosjyrer og bøker, salg av tjenester mv. Poenget med en slik organisering vil ofte være at den skal (bidra til å) finansiere eller realisere den frivillige virksomheten. Det er vanskelig å finne gode argumenter mot at slike selskaper – der det ikke skjer noen utdeling til private eiere i ordinær form, men

hvor utdelte midler pløyes videre inn i frivillig virksomhet og brukes til å fremme ideelle formål – skal kunne registreres i frivillighetsregisteret.»

- (16) Departementet slutter seg til arbeidsgruppens vurderinger om at det er et visst behov for at aksjeselskap kan få status som registreringsenheter, men fremhever at forutsetningen er at eventuelle utdelinger bare går til den frivillige virksomheten, jf. Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) s. 56.
- (17) *Flertallet* forstår forarbeidene og ordlyden slik at lovgiver har vurdert om aksjeselskaper i det hele tatt skal ha rett til å registrere seg i Frivillighetsregisteret. Begrunnelsen for å tillate registrering i noen tilfeller, er at frivillige virksomheter har valgt å organisere enkelte aktiviteter gjennom et aksjeselskap hvor fortjenesten går tilbake til den frivillige virksomheten gjennom utdelinger.
- (18) At aksjeselskap må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å kunne regnes som en registreringsenhet med registreringsrett i Frivillighetsregisteret, underbygges etter *flertallets* forståelse også av sammenhengen i regelverket. Det følger av frivillighetsregisterloven § 4 bokstav b at «*[s]om registreringsenhet regnes alminnelig stiftelse som ikke foretar utdelinger, eller som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet*». Dersom lovgiver hadde ønsket at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger skulle regnes som registreringsenhet, ville det etter *flertallets* syn kommet frem av ordlyden.
- (19) På bakgrunn av ordlyden, forarbeidene og systembetraktninger, har *flertallet* kommet til at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Frivillighetsregisternemnda har lagt til grunn en slik tolkning i flere avgjørelser, se blant annet Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2022/715.
- (20) Ved vurderingen av om klager foretar utdelinger til frivillig virksomhet skal det tas utgangspunkt i vedtektene. Dersom det er tatt inn vedtektsbestemmelser som regulerer at utdelinger utelukkende foretas til frivillig virksomhet, er det en sterk indikasjon på at vilkåret for unntaket er oppfylt. Dersom det ikke er inntatt en slik vedtektsbestemmelse, må aksjeselskapet på annen måte sannsynliggjøre at det ikke foretas utdeling til annet enn frivillig virksomhet, jf. NOU 2006: 15 s. 37. Her kan blant annet aksjeselskapets formål bidra til en avklaring.
- (21) Klager har anført at selskapet er definert som et selskap med allmennyttig formål og at dette er godkjent i en bindende forhåndsuttalelse av Skatteetaten i 2011. Frivillighetsregisternemnda kan ikke se at dette er relevant for vurderingen av om selskapet utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet etter frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d. Nemnda er ikke bundet av praksis eller avgjørelser fra andre forvaltningsorganer, og vil foreta en konkret vurdering av den påklagde saken.
- (22) Det følger av klagers vedtekter § 3 at selskapets formål er å tilby fallskjermflygning og beslektede tjenester. Etter vedtektene § 4 er selskapets økonomiske mål å få dekket sine direkte og indirekte kostnader, samt å oppnå et overskudd som står i rimelig forhold til innskutt egenkapital. Selskapet skal ikke kunne utdele utbytte, og ved oppløsning av selskapet skal et eventuelt likvidasjonsvederlag tilfalle fallskjermidretten ved eierklubben.

- (23) *Flertallet* forstår vedtektene slik at det ikke skal betales utbytte fra selskapet, og at eventuelt overskudd beholdes av selskapet og brukes til videre drift. Det er dermed ingenting i vedtektene som tilsier at selskapet foretar utdelinger til frivillig virksomhet. Klager har en forretningsmodell hvor innkjøp av nødvendig utstyr som vanligvis er belagt med 25 prosent mva., har blitt slått sammen og selges som en transporttjeneste til idrettsklubben som er belagt med 12 prosent mva. Den omstendighet at idrettsklubben får en rimeligere løsning enn om de selv hadde kjøpt inn utstyret kan etter flertallet sin vurdering ikke anses som en utdeling etter frivillighetsregisterloven. Det foreligger ikke opplysninger om at det rent faktisk finner sted noen utdelinger fra selskapet. Dette tilsier etter *flertallets* vurdering at selskapet ikke oppfyller kravet i frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d.
- (24) *Flertallet* ser at det ikke er noe som tilsier at midlene i selskapet vil kunne gå til privatpersoner eller andre formål enn frivillig virksomhet. Klager er opprettet og heleid av Tønsberg Fallskjermklubb, som er registrert i Frivillighetsregisteret. Det skal ikke utbetales utbytte fra selskapet og ved oppløsning skal et eventuelt likvidasjonsvederlag tilfalle Tønsberg Fallskjermklubb. Rimelighetshensyn og formålet med regelverket tilsier at en slik organisasjon bør kunne registrere seg i Frivillighetsregisteret, men det kreves en eventuell lovendring for at *flertallet* skal kunne komme til et annet resultat i denne avgjørelsen.
- (25) Etter *flertallets* syn kan ikke rimelighetsbetraktninger og hensyn til formålet med regelverket tillegges avgjørende vekt i et tilfelle som dette, der ordlyd, forarbeider og systembetraktninger tilsier at aksjeselskapet må foreta utdelinger til frivillig virksomhet. Flertallet har på denne bakgrunn kommet til at klager ikke oppfyller vilkåret i forskriften § 4 første ledd bokstav d.
- (26) *Flertallet* har kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for å registrere seg i Frivillighetsregisteret, og klagen tas ikke til følge.
- (27) *Frivillighetsregisternemndas mindretall, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen* er kommet til et annet resultat enn nemndas flertall.
- (28) *Mindretallet* mener at ordlyden i frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d, «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», må tolkes i lys av forarbeidene.
- (29) I NOU 2006: 15 s. 37-38 står følgende:
- «I praksis er det imidlertid en del aksjeselskap som typisk er opprettet av en forening/forbund/stiftelse, som bør kunne være registreringsenhet i frivillighetsregisteret, jf. foran, og som har til formål nettopp å finansiere eller realisere den ideelle, frivillige virksomhet.»*
- (30) Videre står det at:
- «Arbeidsgruppen velger på denne bakgrunn å la det avgjørende kriterium for at et aksjeselskap skal kunne få registrere seg være det samme som for alminnelige utdelingsstiftelser og næringsdrivende stiftelser, jf. pkt. 3.6.4.3: Om enheten – i dette tilfellet aksjeselskapet – utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet. jf. utkastet § 4 første ledd bokstav d. Aksjeselskap som foretar utdelinger til enkeltpersoner omfattes*

dermed ikke av unntaket. Det gjør heller ikke aksjeselskap som foretar utdeling til andre selskaper og annen fortjenestebasert virksomhet.

Om vilkårene for unntaket foran er oppfylt i det konkrete tilfellet vil måtte bedømmes konkret av registerføreren. Det må tas utgangspunkt i aksjeselskapets vedtekter. Dersom det er tatt inn vedtektsbestemmelser som foran nevnt, vil det utgjøre en sterk indikasjon på at vilkåret for unntaket er oppfylt. Hvis det ikke er inntatt slik vedtektsbestemmelse, må aksjeselskapet sannsynliggjøre på annen måte at det ikke foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.»

- (31) *Mindretallet* oppfatter dette som at arbeidsgruppen mener det avgjørende kriterium er at det ikke foretas utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.

- (32) Videre står det i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) s. 56 at:

«Føresetnaden er at eventuelle utdelingar berre går til den frivillige verksemda, jf. forslaget § 4 første ledd bokstav d.»

- (33) *Mindretallet* mener at formuleringen «eventuelle utdelingar» indikerer at formålet med frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d er å avgrense registreringsretten mot aksjeselskap som foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet, og ikke å avgrense mot aksjeselskap som er etablert for å realisere formålet i en frivillig virksomhet, ref. formuleringen i NOU 2006:15.

- (34) Klager er opprettet og eid av Tønsberg Fallskjermklubb som er en frivillig organisasjon registrert i Frivillighetsregisteret. Selskapet er etablert for å sikre forsvarlig drift i henhold til krav fra Luftfartstilsynet, og sikre idrettsklubben en rimeligere pris for tjenestene som er nødvendig for deres tilbud. Ved oppløsning av selskapet skal et eventuelt likvidasjonsvederlag tilfalle fallskjermidretten ved eierklubben, det vil si Tønsberg Fallskjermklubb. Etter *mindretallets* syn sannsynliggjør vedtektene at selskapet ikke kan foreta utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.

- (35) Videre mener *mindretallet* at det framstår svært urimelig at klager nektes registrering i Frivillighetsregisteret. Som klager har presisert er selskapet et «non-profit»-selskap, noe som innebærer at det ikke vil være annet overskudd enn det som er lovpålagt for å ha drift i et selskap. Selskapet vil dermed i all hovedsak ikke ha mulighet til å foreta noen utdelinger. Slik *mindretallet* ser det har klager sannsynliggjort at et eventuelt overskudd i selskapet utvilsomt vil komme frivillig virksomhet til gode. Sterke rimelighetshensyn taler derfor for å gi klager medhold.

- (36) *Mindretallet* slutter seg for øvrig til flertallets vurdering om at en lovendring vil gjøre det enklere å ivareta rimelighetshensyn ved tolkningen og den praktiske anvendelsen av § 4 bokstav d.

- (37) *Mindretallet* har på denne bakgrunn kommet til at klager oppfyller kravet i forskriften § 4 bokstav d.

Konklusjon

- (38) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur